

[Alfred Jensen.]

at der herigennem kunne skabes en større indtægt, en bedre eksistens for de pågældende arbejdere. Det kan jo ikke bestrides, at akkordsystemet — og det gælder vel også udbyttedelingen — i visse tilfælde har betydet øget indkomst, men for akkordsystemets vedkommende gælder det, at det i masser af tilfælde har ført til ikke alene øget indkomst, men også en sænkning af lønningerne, hvorfor en endnu større indsats har været nødvendig for opnåelse af den øgede indkomst, end arbejderne på forhånd havde regnet med. Det er rigtigt, at akkordsystemet har virket som udsvedningssystem, og at det har været en stakket fordel for adskillige arbejdere. Det betyder nemlig, at arbejderne ikke alene må slide hårdere, men at de også slides hurtigere op, at ulykkestilfældene på arbejdspladserne og erhvervsygdommené tager til.

Det ærede medlem hr. Kryger gjorde nogle indvindinger mod de betragtninger, det ærede medlem hr. Bundvad havde fremsat om arbejdsgivernes trang til at nedsætte betalingen ved akkord, og sagde, at der var også gode arbejdsgivere. Ja, det skal jeg være den første til at indrømme. Jeg har arbejdet for både gode og dårlige arbejdsgivere, og jeg ved, at der er arbejdsgivere, der ikke har noget imod, at deres arbejdere tjener en ordentlig løn. Jeg kender også arbejdsgivere, der sætter en ære i at betale en ordentlig løn til deres arbejdere, og som påstår, at de står sig derved i det lange løb — den indrømmelse vil jeg gerne give det ærede medlem hr. Kryger —, men det bortforklarer ikke den kendsgerning, at sådan er arbejdsgiverne ikke allesammen. Hvis det var tilfældet, ville vi jo ikke stå overfor den sænkning i lønningerne, som vi kender i adskillige tilfælde. Hvis det var tilfældet, ville vi heller ikke i år som i fjor kunne notere, at den andel, arbejderne opnår i lønning af det, man i „Statistiske Efterretninger“ kalder bruttofaktoriindkomsten, er faldende. For arbejderne i de varefrembringende erhverv — forsåvidt det private erhvervsliv angår — viser det sig, at der er et fald i perioden 1947—51 fra 42,5 pct. til 39,9 pct. Der må i hvert fald være arbejdsgivere, som har været i stand til at betale mere i løn, uden at de har gjort det. Jeg kan ikke af de tal se, om der er sket nogen nedskæring i

akkordlønningerne, men vi kan i hvert fald se, at der har været mulighed for i de år at forhøje lønningerne mere, end det er sket, fordi arbejderne jo reelt står dårligere overfor arbejdsgiverne, end de gjorde før. Derfor tror jeg nok, man må gøre sig klart, at selvom der er nogle gode arbejdsgivere, udgør de ikke hele standen, og det er jo som massefænomen, vi taler om dem her.

Jeg vil gerne tilføje, at i den periode, hvor dette fald er sket i arbejderens andel af bruttofaktoriindkomsten, har vi netop haft samarbejdsudvalgene. Hvis man altså vil lave noget i den retning, som her foreslås, må man gå til bunds i problemerne; det nytter ikke noget, man kommer med sketter. Jeg tror nok, der er nogen, der mener, at med samarbejdsudvalgene har man opfyldt arbejderens ønske om deltagelse i kontrollen og ledelsen af virksomhederne; men det er ingenlunde tilfældet. Samarbejdsudvalgene får jo ikke forelagt regnskaberne; de har ikke indseende med, hvad der foregår i enkeltheder; de har ingen indflydelse på produktionens gang, ikke engang på afskedigelse af arbejdere. Derfor ved vi, at arbejderne i allerhøjeste grad er utilfredse med samarbejdsudvalgene og siger, at de kun tjener til at få arbejderne til at pukke noget mere. Det mål søger man fremmet ved i de regnskaber, der offentliggøres, at fastslå, at der må slides og slæbes noget mere; men enkeltheder, det, som arbejderne har brug for, det får man ikke. Derfor betragter vi ikke tanken om udbyttedeling som en løsning af de problemer, vi står overfor.

Det blev sagt, at der er sket noget siden sidste år, og at der foreligger materiale til belysning af de metoder, man skal anvende for at nå frem til en produktionsforøgelse og til højere velstand i de brede befolkningslag. Jeg indrømmer, at der er kommet materiale frem, også om hvad socialismen er i stand til at yde på dette område. Det er kommet frem fra Sovjetunionens kommunistiske partis 19. kongres, hvor beretningen vedrørende produktionsforøgelsen i årene fra 1949 til 1951 viser, hvor meget man er i stand til at præstere, når man afskaffer udbytning og gør de industrielle virksomheder til folkets eje. Før krigen var man 6—12 år om at nå frem til den samme produktionsforøgelse, som man her har kunnet klare på 3 år. Forklaringen er den ganske enkle, at arbejderens indsats er